

Plan Odnowy Miejscowości

B o r u s z o w i c e

Boruszowice 2009

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	3
II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	4
1. Położenie geograficzne.....	4
2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe.....	6
3. Demografia.....	8
4. Infrastruktura techniczna	11
5. Infrastruktura społeczna i gospodarka.....	13
6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	14
III. ANALIZA ZASOBÓW.....	15
IV. ANALIZA SWOT.....	17
V. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY.....	18
VI. INWESTYCJE WE WSI BORUSZOWICE	19
1. Inwestycje wykonane w ostatnim czasie	19
2.1. Budowa chodnika przy ulicy Szkolnej.....	20
2.2. Plan inwestycji na lat 2009 – 2016.....	20
VII. JAKA JEST MIEJSCOWOŚĆ BORUSZOWICE.....	21
VIII. WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI BORUSZOWICE.....	22
IX. ZARZĄDZANIE	23
1. Wdrażanie.....	23
2. Monitorowanie.....	24
X. SPIS ILUSTRACJI, WYKRESÓW TABEL I FOTOGRAFII.....	26
XI. ŹRÓDŁA.....	26

I. Wstęp

Niniejszy dokument nosi nazwę: Plan Odnowy Miejscowości Boruszowice. Opracowanie to jest dokumentem określającym strategię działań społeczno-gospodarczych w perspektywie lat 2009-2016. Obszar realizacji Planu Rozwoju Miejscowości obejmuje swoim zasięgiem teren miejscowości Boruszowice. Plan Rozwoju jest dokumentem operacyjnym, określającym cele, priorytety i zasady wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Plan jest ukierunkowany na aspekty społeczne, ekonomiczne i środowiskowe tego rozwoju w sposób zrównoważony. Dokument zakłada prace dążące do poprawy relacji społecznych w ramach wzrostu czynnika integracji społeczności lokalnej, działania związane z poprawą bytową mieszkańców oraz wzrost znaczenia gospodarczego miejscowości będącej przedmiotem opracowania. Czas realizacji zadań uwzględnionych w opracowaniu uzależniony jest od okresów programowania.

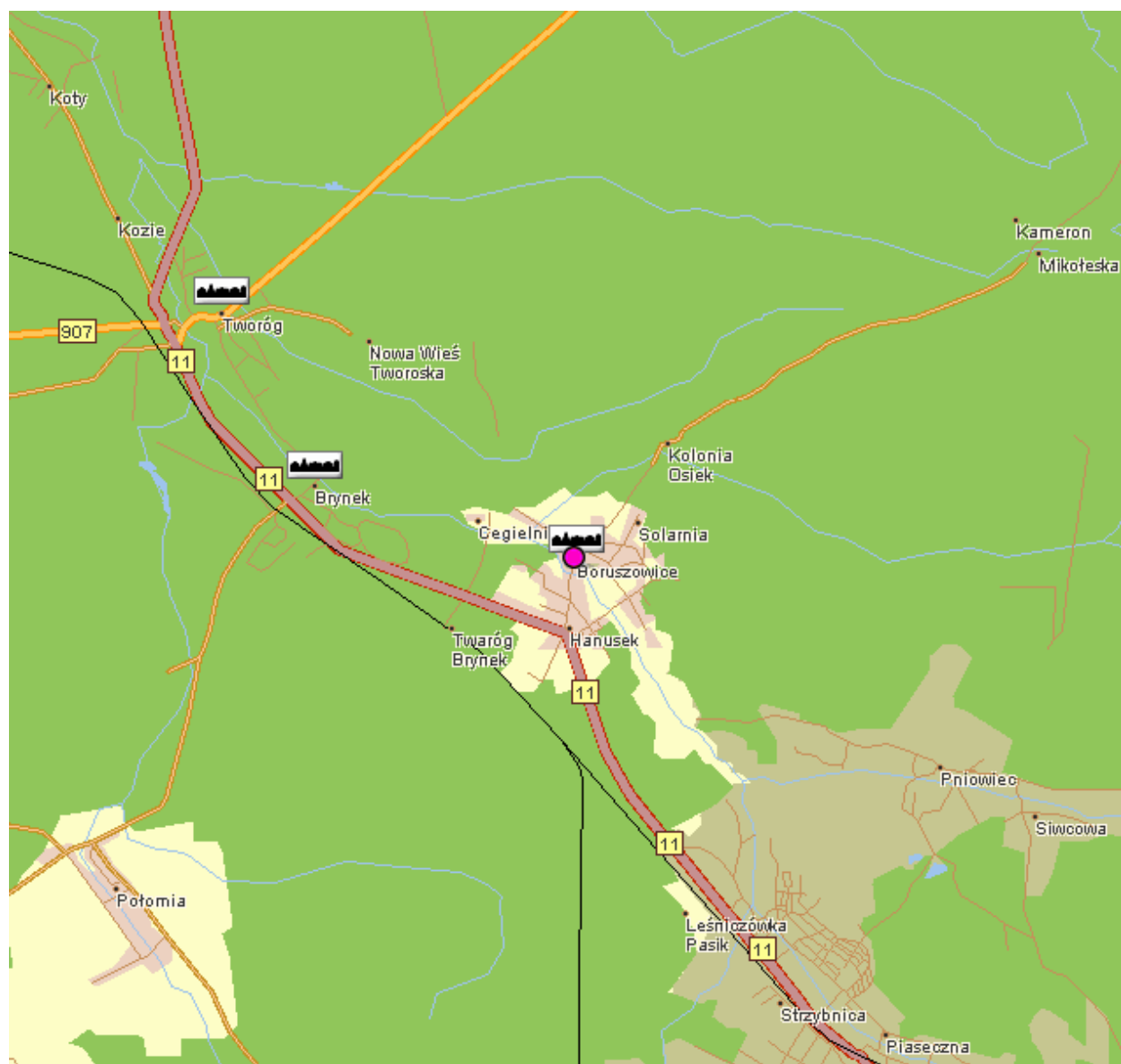
Plan Odnowy Miejscowości zawiera charakterystykę miejscowości Boruszowice, jej historię, analizę zasobów miejscowości służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, analizę SWOT (zestawienie słabych i mocnych stron omawianej miejscowości) oraz plan inwestycyjny w kontekście uwzględnienia kierunków rozwoju miejscowości. Dokument ma charakter poznawczy, służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu miejscowości i potencjału rozwoju perspektywicznego. Stwarza również możliwości decyzyjne w sprawach podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych, które pozwolą na wcześniejsze podjęcie prac przygotowawczych dla planowanych inwestycji i działań w miejscowości Boruszowice pozwalających na wykorzystanie zasobów miejscowości i jej rozwój.

Dokument ma charakter otwarty i powinien być aktualizowany w miarę zaspokojenia potrzeb mieszkańców, zmieniających się warunków lokalnych i regionalnych, pojawienia się nowych wyzwań cywilizacyjnych w Unii Europejskiej, oddziaływających na sytuację ogólnokrajową, uwarunkowania regionalne i lokalne. Umożliwi to między innymi wyznaczenie prawidłowych kierunków rozwoju lokalnego, powiązanych z zaangażowaniem miejscowych środowisk opiniotwórczych i środowisk zamiejscowych w planowaniu strategicznym, ułatwi ocenę stopnia przygotowania a następnie ocenę ewentualnie występujących przeszkód w realizacji przyjętych zadań, a także określenie efektów osiągniętych w wyniku wykonywanych zadań. Dokument został przygotowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Rolnictwa Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, które weszło w życie dnia 15.03.2008 roku.

II. Charakterystyka ogólna miejscowości

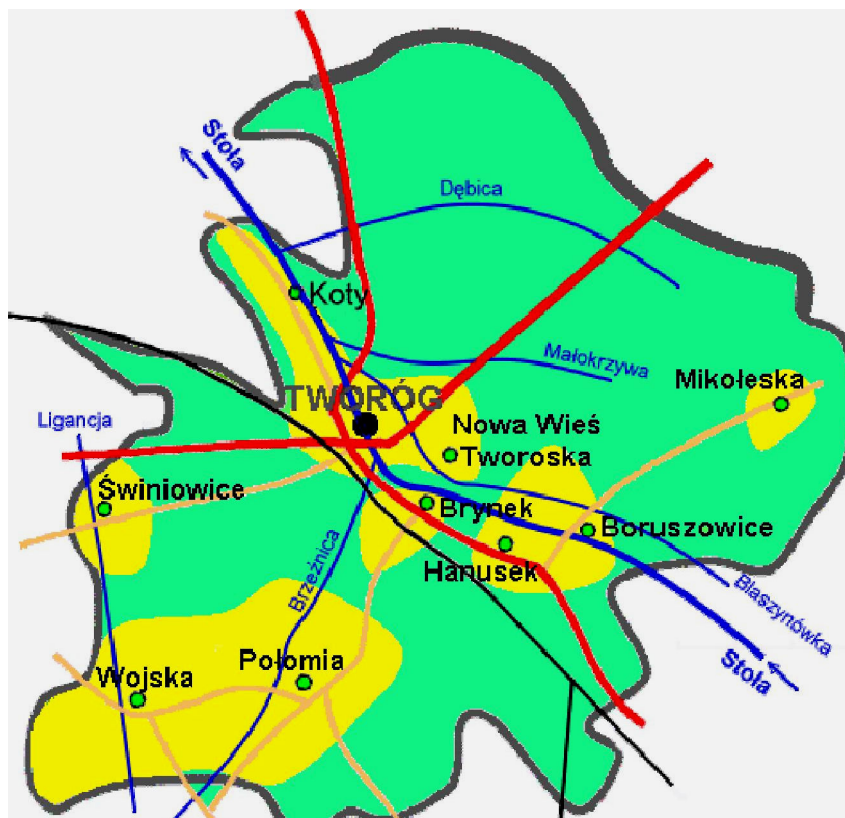
1. Położenie geograficzne

Miejscowości Boruszowice to wieś usytuowana w granicach administracyjnie należących do Gminy Tworóg. Gmina usytuowana jest w centralno-zachodniej części województwa śląskiego, w obrębie powiatu tarnogórskiego. Położenie geograficzne gminy określa się mianem „dzielnicy równiny opolskiej”. Gmina Tworóg obejmuje swym zasięgiem 10 sołectw: Boruszowice, Brynek, Hanusek, Koty, Mikołeska, Nowa Wieś Tworowska, Połomia, Świniowice, Tworóg, Wojska.

Mapa: **Mapa drogowa okolic miejscowości z zaznaczeniem wsi Boruszowice; źródło:**
<http://mapa.targeo.pl>

Wieś Boruszowice od siedziby Gminy Tworóg dzieli około 5,8 km od stolicy województwa śląskiego Katowic natomiast 37,5 km.

Mapa: **Mapa administracyjna Gminy Tworóg**; źródło: <http://www.tworog.pl/>

W dokumentach parafii starotarnowickiej miejscowość Boruszowice określana jest jako wieś leżąca „w sąsiedztwie boru”. Tworzyło ją kilka chałup „pod lasem”. Według Jerzego Bugajskiego miejscowość ta wymieniona jest w 1736 roku jako „Boruschowitz” pojawia się również data powstania miejscowości jako rok 1743. Potocznie zamiast Boruszowice używa się nazwy Boruszowiec. W 1743 roku we wsi zaczęła działać huta żelaza, która w 1894 roku ewoluowała w fabrykę materiałów wybuchowych, a w 1924 roku stała się wytwórnią papieru. Obszar miejscowości w latach 1920-1921 objęty był II i III powstaniem śląskim. W czasie plebiscytu dotyczącego przynależności do danej nacji większość mieszkańców głosowała za przyłączeniem do Polski. Boruszowice jak również Mikołeska stanowiły jedyne miejscowości Gminy Tworóg, które weszły w granice II Rzeczypospolitej.

Po II wojnie światowej nowe władze zlikwidowały przedwojenne gminy na rzecz gmin zbiorowych. 28 sierpnia 1945 roku Boruszowice, Mikołuska i Pniowiec stanowiły jedną gminę. W listopadzie 1954 roku gminę przekształcono w gromadę. W 1974 roku na krótki czas Boruszowiec stał się jedną z dzielnic Tarnowskich Gór, zaś od 1978 roku należy do gminy Tworóg.

Herbem Boruszowic jest serce, którego jedna połowa jest jaśniejsza, druga ciemniejsza. Oddany w kolorach może mieć serce czerwono - niebieskie na żółtym tle.

W latach 1975-1998 roku miejscowość wpisywała się w granice województwa katowickiego, dziś administracyjne należy do województwa śląskiego. Jej powierzchnia wynosi 675 ha co stanowi 5,4% powierzchni całkowitej gminy, której łączna powierzchnia wynosi 12492 ha - 124,92 km².

2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Charakterystyka fizjograficzna

Miejscowość Boruszowice, według podziału fizyczno – geograficznego, usytuowana jest w obrębie Równiny Opolskiej, stanowiącej wschodni fragment Niziny Śląskiej. Obszar ten obejmuje swymi granicami dolinę rzeki Małej Panwi wraz z jej dopływem Stołą. Charakteryzuje się występowaniem terenów płaskich – nachylenie terenu nie przekracza 5% - zbudowanych z piasków akumulacji wodnolodowcowej, wydmy (osiągających miejscami znaczne wysokości). Na omawianym obszarze występują liczne tereny leśne (jedynie niewielkie tereny wzdłuż rzeki Stoły są zagospodarowane).

Zarówno na terenie jak i w okolicach wsi zlokalizowanych jest wiele terenów bogatych przyrodniczo oraz obiektów stanowiących dziedzictwo przyrodnicze: lasy należące do kompleksu Lasów Lublinieckich, będących pozostałością Puszczy Śląskiej, rzeki, doliny rzeczne i potoki, stawki i oczka wodne oraz pola i łąki.

Klimat

Gmina Tworóg, a tym samym miejscowość Boruszowice leży w strefie klimatu śródziemnomorskiego z wpływami oceanicznego i kontynentalnego. Kierunki wiatrów są uzależnione do kierunku przemieszczania się głównych mas powietrza bez wpływu rzeźby terenu. Na omawianym terenie dominują wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Suma średnich rocznych opadów waha się od 650 do 800 mm. Średnia roczna temperatura natomiast oscyluje w granicach od 7,5 do 8,5 °C.

Długość okresu wegetacyjnego 210-220 dni. Przymrozki wczesne występują od września, przymrozki późne natomiast trwają do kwietnia. Szata śnieżna zalega około 70-80 dni. Do szczególnie uciążliwych czynników należą spóźnione przymrozki wiosenne, oraz obfite opady śniegu.

Gleby

W Gminie Tworóg przeważają gleby pseudobielicowe, a w dolinach rzecznych mady aluwialne. Na terenie gminy przeważają gleby V i VI klasy. Ogólna ilość gospodarstw

w gminie to 556 podmiotów. Dominującym rodzajem produkcji rolnej jest natomiast uprawa zbóż i ziemniaków.

Hydrografia

Omawiany obszar w całości należy do zlewni 2 rzędu rzeki Małej Panwi – prawobrzeżnego dopływu rzeki Odry. Północny obszar gminy odwadniany jest bezpośrednio do Małej Panwi, północno - centralna, zachodnia i południowa część odwadniana jest przez rzekę Stołę - zlewnia 3 rzędu - oraz jej dopływy - zlewnia 4 rzędu.

Zasilanie cieków na terenie całej Gminy Tworóg ma charakter gruntowo - śnieżno -deszczowy. Spływ wód z terenu gminy odbywa się w kierunku północno - zachodnim, zgodnie z biegiem naturalnego cieku - Stoły wraz ze swoimi dopływami.

Szata roślinna i zwierzęca

Obszar Gminy Tworóg charakteryzuje się harmonijnym krajobrazem leśnym (lasy iglaste i mieszane) z dominacją terenów dolinnych. To tzw. płuca śląska. Teren powiatu tarnogórskiego cechuje się bogactwem fauny i flory. W jego granicach zamieszkują okazy zwierząt chronionych np. bocian czarny, żuraw, czapla siwa, kruk, kozub. Obok nich tutejsze lasy zamieszkują jelenie, dziki, sarny, zające, bażanty a nawet wilki. Niektóre uroczyska kryją w sobie rezerваты leśne i pomniki przyrody. Miłośnik przyrody na pewno doceni sąsiedztwo parku krajobrazowego w sąsiednim Brynku z wyodrębnionym ogrodem botanicznym i występującą w zwartym skupisku ilość 3,5 tysiąca gatunków roślin, m.in. lipa drobnolistna, dąb szypułkowy. Zaznaczyć należy, że na południowy wschód od Boruszowic do 1992 znajdował się Rezerwat Dębów Boruszowickich.

Zdjęcie: **Rezerwat Dębów Boruszowickich**, źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Gmina_Twor%C3%B3g

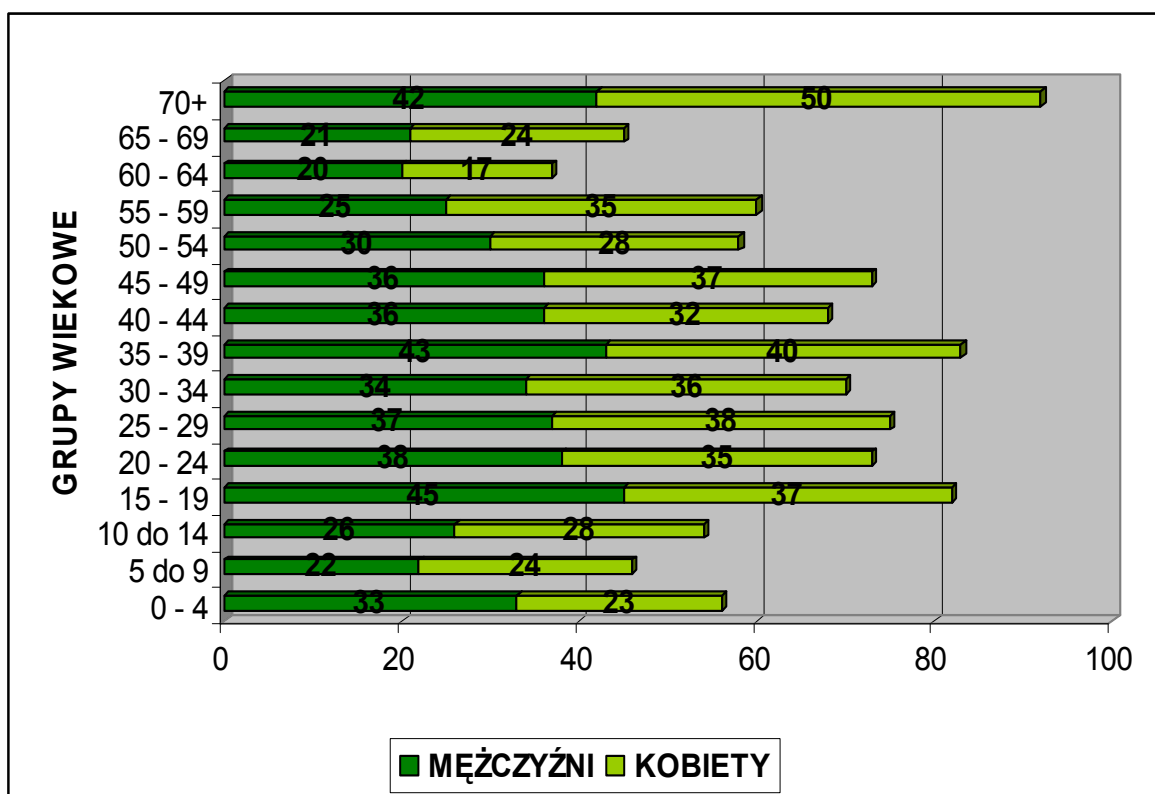
3. Demografia

Boruszowice zamieszkiwane są przez 979 mieszkańców (stan z 2008 r.). W analizowanym roku stosunek liczby kobiet (490 osób) do liczby mężczyzn (489 osób) wynosił 50,05% do 49,95%. Gęstość zaludnienia wynosi 145 osób na km². W 2008 roku związki małżeńskie zawarły 3 pary. Poniższa tabela przedstawia strukturę wiekową mieszkańców wsi:

Liczba ludności wg wieku i płci			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0 - 4	56	33	23
5 - 9	46	22	24
10 - 14	54	26	28
15 - 19	82	45	37
20 - 24	73	38	35
25 - 29	75	37	38
30 - 34	70	34	36
35 - 39	83	43	40
40 - 44	68	36	32

45 - 49	73	36	37
50 - 54	58	30	28
55 - 59	60	25	35
60 - 64	37	20	17
65 - 69	45	21	24
70+	92	42	50

Tabela: Liczba ludności miejscowości Boruszowice wg wieku i płci w roku 2008; źródło: Urząd Gminy w Tworogu

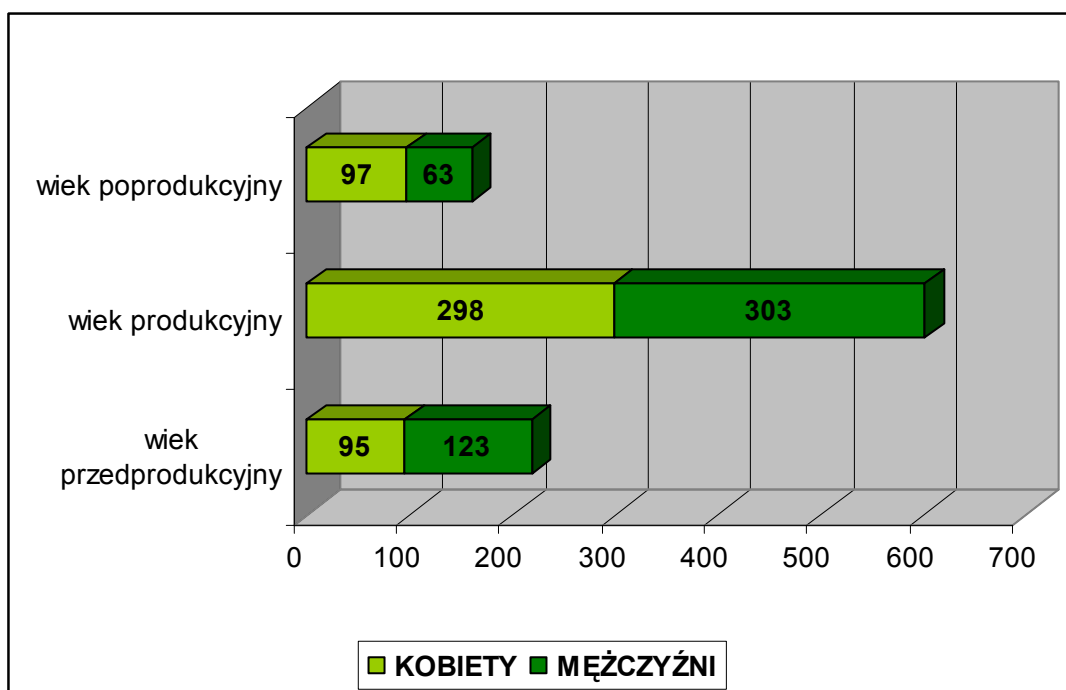
Wykres: Ludność miejscowości Boruszowice wg wieku i płci w roku 2007; źródło: Urząd Gminy w Tworogu

Analiza przedziałów wiekowych ludności wsi Boruszowice pozwala na stwierdzenie, iż najliczniej reprezentowaną grupę stanowią osoby powyżej 70 roku życia – 92 osoby, kolejną grupą wiekową jest przedział pomiędzy 35-39 rokiem życia – 83 osoby, następnie przedział 15-19 lat – 82 osoby oraz 25-29 lat – 75 osób. Takie rozłożenie liczebności grup wiekowych uznać należy za zjawisko stosunkowo negatywne, z uwagi na duży odsetek ludności w wieku emerytalnym – 10,18%. Sytuacja demograficzna miejscowości Boruszowice jest analogiczna do ogólnopolskiego zjawiska starzenia się społeczeństwa.

Analizując zasoby demograficzne wsi Boruszowice należy zaznaczyć, że największy odsetek mieszkańców miejscowości stanowią osoby w wieku produkcyjnym, czyli ludność w przedziale od 18 do 59 lat kobiety i od 18 do 64 lat mężczyźni.

Ludność miejscowości Boruszowice w ujęciu produkcyjnym			
	kobiety	mężczyźni	ogółem
wiek przedprodukcyjny	95	123	218
wiek produkcyjny	298	303	601
wiek poprodukcyjny	97	63	160

Tabela: **Ludność miejscowości Boruszowice w roku 2008 w ujęciu produkcyjnym; źródło: Urząd Gminy w Tworogu**

Wykres: **Ludność miejscowości Boruszowice wg podziału na wiek przed-, po- i produkcyjny w roku 2008; źródło: Urząd Gminy w Tworogu**

Omawiając kwestię demografii miejscowości Boruszowice należy zwrócić uwagę na ruch naturalny mieszkańców. W roku 2008 odnotowano dodatni przyrost naturalny, co w obliczu utrzymującego się stanu niżu demograficznego należy do tendencji pozytywnej.

Ruch naturalny w miejscowości Boruszowice			
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Urodzenia żywe	12	5	7
Zgony	-6	-3	-3
Przyrost naturalny	6	2	4

Tabela: **Ruch naturalny w miejscowości Boruszowice, źródło: Urząd Gminy w Tworogu**

Migracje wewnętrzne w miejscowości Boruszowice			
	mężczyźni	kobiety	ogółem
zameldowania	5	0	5
wymeldowania	-7	-8	-15
suma	-2	-8	-10

Tabela: **Migracje wewnętrzne w miejscowości Boruszowice, źródło: Urząd Gminy w Tworogu**

Saldo migracyjne w miejscowości Boruszowice w roku 2008 przyjęło wartość ujemną -10 osób. W stosunku do 2007 roku jest to zjawisko negatywne. W 2007 roku ogólna suma wymeldowań mieszkańców wynosiła bowiem -11 osób zameldowań natomiast +19, co dało sumę migracyjną +8.

4. Infrastruktura techniczna

	Sieć kanalizacji	Sieć wodociągów	Sieć gazowa
Długość	21 na terenie gminy	114 km na terenie gminy	25 km na terenie gminy
Liczba użytkowników	2040 na terenie gminy	7000 na terenie gminy	brak danych

Tabela: **Aktualny stan zasobów infrastruktury technicznej w wsi Boruszowice i w Gminie Tworóg; źródło: Urząd Gminy w Tworogu**

Sieć wodociągowa

Jeśli chodzi o zaopatrzenie w wodę pitną, stopień zwodociągowania miejscowości Tworóg wynosi 100% . Cała gmina Tworóg posiada sieć wodociągową, której eksploatacją

zajmuje się Zakład Usług Komunalnych. Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 114 km, we wsi Boruszowice natomiast istnieje około 250 przyłączy (ryczałty 33 średnica, długość 10mb.). Długość sieci wynosi 10 000 mb w tym 3km cement-azbest ujęcie wód głębinowych (2 studnie). Studnia nr 1 posiada maksymalną wydajność 50 m³/h - falownik – i służy potrzebom mieszkańców. Studnia nr 2 istnieje na potrzeby fabryki.

Stan techniczny ujęć i stacji uzdatniania wody jest dobry.

Sieć kanalizacji ściekowej

Na terenie gminy, w Tworogu od 1995 roku działa mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków typu SBR o przepustowości 2379 m³ / d. W założeniu miała ona oczyszczać ścieki z sołectw Tworóg, Koty, Nowa Wieś, Brynek, Boruszowice - Hanusek i Potępa oraz gminy Krupski Młyn. Obecnie jest ona obciążona w 28 %.

Osady ściekowe z oczyszczalni gromadzone są na poletkach osadowych na jej terenie i okresowo (co 4 lata) wywożone. Pozwolenie wodnoprawne Nr GOŚR /G.6223-55/05/06 Starosty Tarnogórskiego ważne jest do 31.12.2015 r.

Sieć gazowa

Gaz pobierany jest poprzez stację redukcyjno-pomiarową o przepustowości 3000m³/godz. Z sieci gazowej wysokoprężnej fi 500 i zredukowanej do ciśnienia 4 atm. Jest to gaz G2-50.

Gospodarka odpadami

Do 1995 odpady z terenu gminy składowane były na nielegalnym wysypisku w Tworogu, obecnie rekultywowanym. Od 1996 roku, w wyniku podjęcia porozumienia komunalnego z gminami Pyskowice, Toszek, Rudziniec, Zbrosławice odpady komunalne deponowane są na składowisku w Pyskowicach. Usługami wywozowymi objęte są wszystkie sołectwa gminy. Jednocześnie uchwałą Rady Gminy ogłoszono obowiązek bezpiecznego składowiska odpadów komunalnych we wszystkich gospodarstwach.

Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Co roku organizowane jest sprzątanie ziemi.

Telekomunikacja

We wsi Boruszowice istnieje sprawny system telekomunikacyjny. Głównym operatorem stacjonarnej sieci telefonicznej jest Telekomunikacja Polska S. A. Dostępne są także połączenia za pośrednictwem operatorów telefonii komórkowej: GSM Plus, ERA, ORANGE. Istniejąca sieć telefonii zapewnia sprawna realizację połączeń telefonicznych, faksowych oraz internetowych.

Komunikacja drogowa

Najważniejszymi drogami przebiegającymi przez Boruszowice jest droga krajowa nr S11. Poniższa tabela zawiera wykaz dróg przecinających miejscowość.

Sieć drogowa w miejscowości Boruszowice
droga krajowa nr S 11 relacji Katowice - Poznań
droga powiatowa 2352 S relacji Boruszowice - Kalety

Tabela: Sieć drogowa w miejscowości Boruszowice; źródło: Urząd Gminy w Tworogu

Wśród powyższych dróg znajdują się drogi o nawierzchni asfaltowej i drogi szutrowe, wymagające dużych nakładów inwestycyjnych. Stan techniczny sieci drogowej przebiegającej przez miejscowość Boruszowice jest niezadawalający – zarówno drogi powiatowe jak i gminne wymagają remontu, a w szczególności drogi szutrowe.

W zakresie przewozów pasażerskich potrzeby mieszkańców Boruszowic zaspokajają PKS i przewoźnicy prywatni. Przez miejscowość przebiega linia kolejowa relacji Katowice - Opole

Elektroenergetyka

Na terenie gminy stan sieci energoelektrycznych i zaopatrzenia w energię jest zróżnicowany. Na omawianym obszarze administracyjnym znajduje się komunalna stacja elektroenergetyczna oraz przebiega linia energetyczna 20 kV. Wszystkie gospodarstwa gminy są zelektryzowane, zaznaczyć należy jednak, że sieć energoelektryczna w niektórych miejscowościach wymaga modernizacji.

5. Infrastruktura społeczna i gospodarka

Infrastruktura społeczna na terenie miejscowości Boruszowice jest zadowalająca. W miejscowości realizowane jest nauczanie na poziomie przedszkolnym i podstawowym. We wsi mieści się również placówka kulturalna – biblioteka. W miejscowości nie działają jednostki oświatowe gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, domy kultury oraz placówki opieki zdrowotnej (zadania z zakresu opieki i profilaktyki zdrowotnej świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tworogu). W Boruszowicach znajduje się stadion klubu piłkarskiego LKS Olimpia Boruszowice.

Infrastruktura edukacyjna

Zadania z zakresu edukacji i opieki przedszkolnej w miejscowości Boruszowice realizowane są przez przedszkole gminne. Podmiot posiada 2 oddziały. Placówka zatrudnia

14 nauczycieli i posiada 4 oddział. Liczba uczniów uczęszczających do przedszkola w 2008 roku wynosiła 50 wychowanków w tym 30 chłopców i 20 dziewcząt.

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II zlokalizowana na ulicy Szkolnej 2 pełni zadania z zakresu nauczania podstawowego. Kadre placówki stanowi 14 nauczycieli. Szkoła posiada 6 oddziałów. W roku szkolnym 2007/2008 uczęszcza do niej 98 uczniów w tym 48 chłopców i 50 dziewcząt. Nauczyciele zapewniają atrakcyjną realizację ścieżek dydaktycznych.

Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

W Boruszowicach działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Jest ona usytuowana na ulicy Armii Krajowej 6 i włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Pomoc społeczna

Zadania z zakresu opieki i pomocy społecznej są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu. Terenem działania Ośrodka jest teren w granicach administracyjnych gminy, który podzielony jest na regiony opiekuńcze. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu zatrudnia 8 pracowników. Zadaniem Ośrodka jest zapobieganie sytuacjom losowym determinującym wykluczenie, dezintegrację osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Liczba osób pobierających świadczenia w 2008 roku na terenie miejscowości Boruszowice wynosiła :

- a) świadczenia rodzinne (375 rodzin) w wysokości 1 778 763,00 zł
- c) dodatki mieszkaniowe w wysokości (302 osoby) – 234 526,00zł
- d) świadczenia niepieniężne (porady i usługi specjalistyczne, praca socjalna, dożywianie)
80 osób – praca socjalna, 14 osób – interwencja kryzysowa.

Gospodarka

W miejscowości Boruszowice działalność gospodarczą prowadzi 31 podmiotów. 31 jednostek to reprezentanci sektora prywatnego (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Wśród nich wymienić można 5 podmiotów handlowych: dwa bary, 2 tartaki, poczta, zakład papierniczy, zakład produkcji żywności.

6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Boruszowice to mała wioska, która leży pomiędzy Stołą a ogromnymi borami. Przed wojną mieścił się tutaj posterunek graniczny, bo dosłownie 500 metrów dalej w

obecnej wiosce Hanusek mieszkali Niemcy. Do Hanuska dojedziecie drogą krajową nr 11. Boruszowice to niezwykła miejscowość, w której zatrzymał się czas. Północno - wschodnia część wioski składa się z malowniczych domków, budowanych z pruskiego muru otoczonych ogródkami i zieleńcami. Pomiedzy nimi wiją się wąskie uliczki i wyrastają zabudowania gospodarcze. Również kościółek wybudowano w podobnym stylu. Niektóre budynki przypominają zabudowania w niemieckich landach czy północno-wschodniej Francji. Na północnym krańcu wsi znajduje się zabytkowy budynek fabryki papieru z 1894 roku. Majestatyczne ceglane zabudowania schowane są po części w lesie.

- ul Batalionów Chłopskich
 - budynek z wieżyczką na dachu z ok. 1900 r., na parterze poczta
 - przydrożny krzyż dziękczynny, wystawiony w 1946 za ocalenie wsi podczas wojny
- ul. Obrońców Pokoju
 - budynek z ok. 1910 - reprezentatywny typ domów z okresu Kolonii Fabrycznej
 - kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Bolesnej w świetlicy fabrycznej z 1910, zaadaptowany do celów sakralnych w 1970 r.
- ul. Fabryczna
 - Fabryka papieru w halach z 1894-1923 r. Zabytkowe maszyny papiernicze ścieralni i kotłowni z 1929
- ul. Traugutta
 - kapliczka św. Jana Nepomucena z poł. XIX wieku
 - krzyż z 1886 r. z polską tablicą inskrypcyjną
- ul. Sosnowa
 - piętrowy dom mieszkalny z ok. 1900 r.

III. Analiza zasobów miejscowości Boruszowice

Analiza zasobów miejscowości Boruszowice przeprowadzona została na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonych przez Urząd Gminy w Tworogu.

Zasoby miejscowości to wszelkie elementy materialne i niematerialne znajdujące się w granicach danej miejscowości oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów uwzględniono następujące kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, dziedzictwo religijne i historyczne, obiekty, tereny, infrastruktura, gospodarka i rolnictwo, sąsiedzi i przyjezdni, instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

Poniższe zestawienie tabelaryczne ilustruje występowanie określonych zasobów we wsi Boruszowice, które mogą być wykorzystane na rzecz rozwoju miejscowości.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
walory krajobrazu			x	
walory szaty roślinnej (np. runo leśne)		x		
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	x			
świat zwierzęcy (ostoję, siedliska)		x		
osobliwości przyrodnicze		x		
wody powierzchniowe (jeziora, rzeki, stawy)	x			
walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			x	
gleby, kopaliny	x			
podłoże, warunki hydrogeologiczne	x			
Środowisko kulturowe				
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			x	
walory zagospodarowania przestrzennego		x		
zabytki		x		
zespoły artystyczne	x			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
miejsca, osoby i przedmioty kultu		x		
święta, odpusty, pielgrzymki		x		
tradycje, obrzędy, gwara		x		
legendy, podania i fakty historyczne		x		
ważne postacie historyczne	x			
specyficzne nazwy		x		
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową			x	
działki pod domy letniskowe		x		
działki pod zakłady usługowe i przemysł			x	
pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe		x		
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	x			
placę i miejsca publicznych spotkań	x			
miejsca sportu i rekreacji		x		
Gospodarka, rolnictwo				
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	x			
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	x			
możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	x			
Sąsiedzi i przyjezdni				
korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			x	
ruch tranzytowy			x	
przyjezdni stali i sezonowi			x	
Instytucje				
placówki opieki społecznej	x			

szkoły		x		
dom kultury	x			
Ludzie, organizacje społeczne				
OSP		x		
Koło Gospodyń Wiejskich	x			
stowarzyszenia	x			

IV. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystne położenie komunikacyjne przy drodze krajowej nr S 11 Katowice-Poznań. 2. Obecność stacji kolejowej Tworóg-Brynek – korzyść dla rozwoju komunikacji. 3. Szeroki wybór działek budowlanych – migracja mieszkańców miast sąsiednich (Bytom, Zabrze, Gliwice) w celu zamieszkania we wsi Boruszowice. 4. Malowniczy krajobraz – miejscowość leży w otulinie Lasów Tarnogórsko-Lublinieckich. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zły stan infrastruktury drogowej. 2. Brak sieci kanalizacyjnej. 3. Brak infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo drogowe – chodników. 4. Brak inwestora dla upadłej Fabryki Papieru w Boruszowicach. 5. Zły stan sieci wodociągowej, brak gazyfikacji.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znalezienie inwestora zastępczego dla Fabryki Papieru w Boruszowicach. 2. Doprowadzenie sieci kanalizacyjnej. 3. Sąsiedztwo drogi krajowej nr S-11 z węzłem w okolicach Tworogu. 4. Uregulowanie i oczyszczenie rzeki Stoły. 5. Modernizacja sieci wodociągowej i budowa stacji uzdatniającej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak rozwoju sieci wodociągowej. 2. Braki w infrastrukturze technicznej – sieci kanalizacyjnej. 3. Wzrost bezrobocia w wyniku upadłości Fabryki Papieru w Boruszowicach.

V. Zidentyfikowane problemy

Mieszkańcy wsi Boruszowice definiując problemy wsi podają kwestię braków w infrastrukturze technicznej miejscowości. Poważną niedogodnością dla mieszkańców jest brak kompletnej sieci sanitarnej i niezadowalająca, wymagająca remontów infrastruktura drogowa (przede wszystkim ulic: Piastów, Mieszka I, Obrońców Pokoju, Szkolnej oraz Sosnowa). Inwestycje związane z wykonaniem sieci sanitarnej i drogowej we wsi Boruszowice to projekty priorytetowe.

Negatywnym zjawiskiem jest również postępujący niż demograficzny, migracja ludności w wieku produkcyjnym w poszukiwaniu pracy oraz wysokie bezrobocie związane z upadkiem Fabryki Papieru w Boruszowicach. Zjawiska te potęgują starzenie się społeczności oraz wzrost bierności mieszkańców, brak inicjatyw lokalnych i apatię społeczeństwa.

Kolejnym problemem jest brak atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu skierowanej do dzieci i młodzieży. Niedogodność stanowi brak odpowiednio wyposażonych obiektów sportowych i rekreacyjnych, które umożliwiłyby młodzieży integrację oraz atrakcyjne i aktywne spędzenie czasu pozalekcyjnego.

Malowniczy krajobraz, liczne lasy (miejscowość leży w otulinie Lasów Tarnogórsko-Lublinieckich). – czynniki te czynią wieś Boruszowice atrakcyjną turystycznie i przyrodniczo. Stworzenie odpowiedniej bazy obsługi ruchu turystycznego, rozwój agroturystyki oraz szlaków turystycznych rowerowych i pieszych wpłynęłoby pozytywnie na rozwój, promocję wsi oraz wzrost poziomu dochodów jej mieszkańców.

Inwestycje w infrastrukturę drogową i społeczną oraz częściowo jej modernizację, z pewnością zwróciłyby uwagę inwestorów zewnętrznych a inicjatywy lokalne w postaci rozwoju agroturystyki przyciągnęłyby wielu turystów. Korzystny mikroklimat i żyzne gleby warunkują natomiast stały rozwój rolnictwa.

Rozwój kierunków wymienionych w analizie SWOT pozwoliłby na awans gospodarczy wsi Boruszowice i uczynienie z niej znaczącego ośrodka gospodarczego i rekreacyjno-turystycznego z bogatą bazą noclegową domów jednorodzinnych. Znalezienie inwestora zastępczego dla Fabryki Papieru w Boruszowicach przyczyniłoby się do aktywacji przedsiębiorczej miejscowości i spadku poziomu bezrobocia.

VI. Inwestycje we wsi Boruszowice

1. Inwestycje wykonane w ostatnim czasie

Ostatnio realizowane inwestycje na terenie miejscowości Boruszowice to:

- rozbudowa wodociągu Osiek i bypas Traugutta-Sosnowe (2008 r.),
- remont ul. B. Walla (jezdnia asfaltowa) (2008 r.),
- remont chodnika ul. A. Krajowej 270 m (2008 r.).

2. Plan inwestycji na lata 2009 – 2016

Na obecnym etapie opracowania Planu Odnowy Miejscowości Boruszowice zaplanowano realizację jednego zadania inwestycyjnego, dla którego przygotowano szczegółową kartę informacyjną, opisaną w punkcie 2.1, pozostałe projekty planowane na terenie miejscowości Boruszowice przedstawiono w tabeli punkcie 2.2.

Należy przy tym nadmienić, że lista przedstawionych zadań inwestycyjnych na lata 2009-2016 nie jest listą zamkniętą.

2.1 Budowa chodnika przy ulicy Szkolnej Karta informacyjna projektu

Tytuł/nazwa projektu/zadania	Budowa chodnika w Boruszowicach przy ulicy Szkolnej
Podmiot zgłaszający projekt	Gmina Tworóg Ul. Zamkowa 16 42-690 Tworóg
Opis projektu	Projekt obejmuje budowę chodnika zlokalizowanego wzdłuż krawędzi istniejącej jezdni drogi gminnej o nawierzchni bitumicznej, o łącznej długości 290 mb. Odwodnienie chodników będzie zapewnione poprzez budowę kanalizacji deszczowej 14 mb.
Uzasadnienie projektu	Istniejąca droga gminna (ulica Szkolna) jest połączeniem wsi z położonym w centrum kościołem, oraz szkołą, stanowi również połączenie wsi z drogą powiatową S2352 relacji Boruszowice-Kalety. Obecny stan drogi wskazuje na duże niebezpieczeństwo i duże prawdopodobieństwo wystąpienia wypadków z uczestnictwem pieszych głównie dzieci dochodzących do szkoły ze względu na brak segregacji ruchu na drodze (brak chodnika).
Kwantyfikowane efekty projektu na poziomie produktu	Produkty: - wykonanie 645 m ² chodnika z kostki brukowej betonowej o grubości 8 cm
Instytucje/Przedmioty zaangażowane w realizację projektu	Gmina Tworóg, Sołectwo Boruszowice

Właściciel i zarządzający inwestycja po jej zakończeniu		Gmina Tworóg
Gotowość projektu do realizacji	Rodzaj dokumentu/decyzji	Przybliżona data sporządzenia/uzyskania
	a) dokumentacja techniczna	Czerwiec 2009r.
	b) kosztorysy	Lipiec 2009r.
	c) pozwolenie na budowę	Lipiec 2009r.
	d) studium Wykonalności	-----
	e) inne niezbędne do realizacji projektu	-----
Szacunkowe koszty realizacji projektu [PLN]		2009r. kwota 152.449,00 zł
Źródła finansowania projektu		
Gmina Tworóg, PROW		

2.2 Planowane inwestycje na terenie miejscowości Boruszowice w latach 2009-2016 obejmują następujące działania:

Nazwa planowanego zadania	Cel, przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Szacowany koszt realizacji	Źródło pozyskania funduszy
Budowa sali gimnastycznej	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze rekreacyjno-sportowej.	2009-2010	215 mln PLN	PROW lub RPO, środki własne
Modernizacja i sieci wodociągowej.	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze wodociągowej w celu poprawy bytu mieszkańców.	2009-2010	2.800,00 PLN	RPO, środki własne
Budowa drogowej infrastruktury ul. Składowa , Kolonja Fabryczna ul Braci Wolko ul. Nowy Świat ul. Szkolna, Nakładka	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze drogowej w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników.	2011	1.200,00 PLN	RPO, środki własne
Budowa jezdni asfaltowej ul. Sosnowa wraz z kanalizacją deszczową	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze drogowej w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców oraz standardu	2011	400.000 PLN	RPO, środki własne

	użytkowania.			
Budowa sieci kanalizacyjnej	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze wodociągowej w celu poprawy bytu mieszkańców.	2012-2013	9.000.000 PLN	PROW lub RPO, środki własne
Kapitałny remont chodnika przy Obrońców Pokoju i Batalionów Chłopskich	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze drogowej w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników.	2010-2013	270.000 PLN	PROW lub RPO, środki własne
Budowa remizy strażackiej	Uzupełnienie braków w infrastrukturze bezpieczeństwa przeciwpożarowego.	2012-2013	1.000.00 PLN	PROW lub RPO, środki własne
Remont przedszkola wraz z parkiem	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze edukacyjnej.	2010-2013	100.000 PLN	PROW lub RPO, środki własne

Na pytanie „W jaki sposób mógłby Pan/Pani uczestniczyć w pracy na rzecz swojej miejscowości?” można wyodrębnić np. obszary, w których mieszkańcy mogliby pomóc w zakresie:

- pomoc w wykonywaniu wszelkich prac porządkowych, przy urządzaniu terenów
- zadbanie o czystość i porządek w miejscowości, poprawa estetyki miejsc wspólnych ale także domostw prywatnych,
- uczestnictwo w szkoleniach, pomoc organizacyjna na rzecz spotkań integracyjnych, imprez kulturalnych, festynów, warsztatów,
- działania związane z ochroną środowiska, jak np. segregacja odpadów.

VII. Jaka jest wieś Boruszowice

Jak wygląda wieś?	Malowniczy krajobraz - miejscowość leży w otulinie Lasy Tarnogórsko-Lublinieckie.
Co ją wyróżnia?	Bogaty przyrodniczo krajobraz.
Z czego utrzymują się mieszkańcy?	Z pracy zarobkowej w zakładach pracy w ościennych gminach oraz z rolnictwa. Pozostałe osoby utrzymują się z rent i emerytur.

W jaki sposób rozwiązują problemy?	Zebrania, współpraca z Urzędem Gminy.
Jakie obyczaje i tradycje są pielęgnowane i rozwijane?	Tradycje związane z obrzędowością wynikającą z kalendarza liturgicznego oraz obyczaje lokalne: dożynki, etc.
Stan zabytków	Zabytki wymagają renowacji i rewaloryzacji.
Jakie jest rolnictwo?	Słabo rozwinięte.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Dogodne położenie komunikacyjne. Dobre połączenie z Katowicami.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Uboga oferta dla dzieci i młodzieży. Potrzeba utworzenia punktu o charakterze rekreacyjno-sportowym i kulturalnym.

VIII. Wizja rozwoju miejscowości Boruszowice

Jak ma wyglądać wieś?	Budowa brakującej infrastruktury technicznej (sanitarnej) i modernizacja infrastruktury drogowej.
Co ma ją wyróżniać?	Charakter i funkcja ośrodka gospodarczego, turystyczno-rekreacyjnego i sportowego.
Z czego mogliby utrzymywać się mieszkańcy?	Z rolnictwa, z produkcji, z zatrudnienia w Fabryce Papieru w Boruszowicach, która winna być reaktywowana.
Co powinno być bardziej wyeksponowane w dziedzinie kultury i dziedzictwa.	Promocja miejscowości i wykorzystanie potencjału istniejących zabytków oraz walorów przyrodniczych terenu.
Jakie ma być rolnictwo?	Zmodernizowane, dochodowe, rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego.
Jakie powinny być powiązania komunikacyjne?	Usprawnienie komunikacji publicznej pod kątem podniesienia standardu i bezpieczeństwa komunikacji.

Co powinno być proponowane dzieciom i młodzieży?	Nowe obiekty rekreacyjne, hale sportowe, obiekty rekreacyjne, boisko.
--	---

IX. Zarządzanie

1. Wdrażanie

Stworzenie systemu zarządzania realizacją Planu Odnowy Miejscowości Boruszowice ma decydujący wpływ na utrzymanie wysokiej dynamiki w całym procesie wdrażania. Stopniowe wygasanie entuzjazmu towarzyszącego procesowi tworzenia Planu wśród samorządu i mieszkańców bez odpowiedniego systemu mogłoby doprowadzić do zaniechania realizacji inwestycji uwzględnionych w opracowaniu. System aktywizacji, o którym mowa to przede wszystkim:

- doskonalenie istniejących i tworzenie nowych instrumentów realizacji,
- monitorowanie realizacji celów i projektów,
- zmiany i aktualizacja Planu.

Instrumenty realizacji

Najważniejszym narzędziem realizacji Planu jest budżet gminy. Stopniowe tworzenie budżetu zadaniowego powinno usprawnić zarządzanie środkami publicznymi oraz stworzyć czytelny obraz operacji finansowych przeprowadzanych przez Radę Gminy. Dynamika wdrażania Planu ma swoje odzwierciedlenie w kolejnych budżetach. Zadania wynikające z Planu realizowane ze środków budżetowych można stosunkowo łatwo zidentyfikować.

Kolejnym instrumentem jest tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, wyzwalamie lokalnych inicjatyw gospodarczych. Usatysfakcjonuje to mieszkańców pod względem rynkowym jak i ekonomicznym oraz przysporzy budżetowi kolejnych podatników.

Ważne jest także stosowanie tak zwanego „montażu finansowego” przy dużych inwestycjach, to znaczy kumulacji środków pochodzących z różnych źródeł na realizację kolejnych zadań wynikających z planu. Stopniowe przechodzenie od konstruowania budżetu według dotychczasowych reguł do tworzenia budżetu zadaniowego.

W końcu istotne jest stworzenie odpowiedniego systemu marketingu miejscowości i gminy jako całości, (osiągnięcia samorządu, lokalnych przedsiębiorców, organizacji

społecznych, mieszkańców i zasobów). Ułatwi to prowadzenie promocji wewnętrznej - skierowanej do mieszkańców gminy oraz promocji zewnętrznej.

2. Monitorowanie

Monitoring wspomaga proces zarządzania i dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania zadań wynikających z Planu - począwszy od pojedynczego projektu, poprzez cel i priorytet, a skończywszy na osiągniętych efektach. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu Planu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów w Planie. Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały podzielone na trzy kategorie:

Wskaźniki produktu

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

Wskaźniki rezultatu

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia Planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty obiektów zabytkowych itp.).

Wskaźniki oddziaływania

Obrazują one konsekwencje Planu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie). Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy czy instytucje w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji projektu (oddziaływanie pośrednie).

Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji Planu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Wójt Gminy prowadzi ciągły monitoring finansowy podjętych zadań, sporządza raporty, które prezentuje Radzie Gminy podczas kolejnych planowych Sesji Rady (wydatki poniesione w okresie objętym raportem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stopień realizacji zadania w %).

Sposoby oceny planu odnowy

Ocena planu prowadzona będzie na podstawie składanych raportów z prowadzonego, monitoringu rzeczowego i finansowego, opisu rozbieżności, jeśli takie powstaną pomiędzy planem a wdrożeniem zadania oraz analizą przyczyn i skutków rozbieżności. Dodatkowo raporty zawierać będą informacje nt. postępu realizacji planu finansowego w okresie sprawozdawczym oraz prognozę w tym zakresie na rok następny. Miernikami w prowadzonej ocenie będą wskaźniki np. nakład finansowy na 1 km drogi. Ocena dokonana będzie w sprawozdaniu rocznym, które Wójt Gminy składa Radzie Gminy podczas sesji, na której udzielane jest absolutorium za działania w roku poprzednim. Ocena szczegółowa zadań Wynikających z Planu nastąpi po zakończeniu i rozliczeniu inwestycji.

O Planie Odnowy Miejscowości Boruszowice, jak również o rozpoczynanych zadaniach, ich przebiegu i zakończeniu wszyscy mieszkańcy będą szczegółowo informowani. Informacje będą upowszechniane za pośrednictwem prasy regionalnej i lokalnej oraz zwyczajowo na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Urzędu Gminy oraz bezpośrednio przez władze gminy na różnego typu zebraniach.

X. Spis ilustracji, wykresów fotografii i tabel

1. Ilustracja: Mapa drogowa okolic miejscowości z zaznaczeniem wsi Boruszowice	4
2. Ilustracja: Mapa administracyjna Gminy Tworóg	5
3. Zdjęcie: Rezerwat Dębów Boruszowickich	8
4. Tabela: Liczba ludności Boruszowice wg wieku i płci w roku 2008	8
5. Wykres: Ludność miejscowości Boruszowice w roku 2008 wg wieku i płci	9
6. Tabela: Ludność miejscowości Boruszowice w roku 2008 w ujęciu produkcyjnym	10
7. Wykres: Ludność Boruszowice w roku 2008 w ujęciu produkcyjnym	10
8. Tabela: Ruch naturalny w miejscowości Boruszowice	11
9. Tabela: Migracje wewnętrzne w miejscowości Boruszowice	11
10. Tabela: Aktualny stan zasobów infrastruktury technicznej w Boruszowicach	11
11. Tabela: Sieć drogowa w miejscowości Boruszowice	13
12. Tabela: Analiza zasobów miejscowości	16
13. Analiza SWOT	17
14. Szanse, zagrożenia	17
15. Plan inwestycji	19
16. Jaka jest miejscowość Boruszowice	21
17. Wizja rozwoju miejscowości Boruszowice	26

XI. Źródła

1. Informacje z Urzędu Gminy Tworóg i z ankiet informacyjnych przeprowadzonych wśród mieszkańców wsi Boruszowice.